

Zalecenie AAC dotyczące wizji akwakultury na rok 2040

AAC 2025-08

Wrzesień 2025 r.

Komitet Doradczy ds. Akwakultury (AAC) wyraża wdzięczność za wsparcie finansowe

Zalecenie dotyczące wizji akwakultury na rok 2040

Indeks

Indeks	2
I. Wprowadzenie	3
II. Kontekst.....	3
III. Zalecenia.....	9
Opinia Komitetu Doradczego ds. Rynku (MAC).....	12

I. Wprowadzenie

Komitet Doradczy ds. Akwakultury (AAC) przychylnie przyjmuje Wizję Rolnictwa i Żywności na rok 2040. Nie popiera on jednak opracowania wspólnej wizji rybołówstwa i akwakultury.

AAC podkreśla, że akwakultura, jako główny sektor produkcji żywności, jest bardziej podobna do rolnictwa (działalność hodowlana) niż do rybołówstwa (działalność łowiecka).

AAC ponawia swoje zaniepokojenie faktem, że UE posiada Wspólną Politykę Rolną i Wspólną Politykę Rybołówstwa, ale nie posiada Wspólnej Polityki Akwakultury i odwołuje się do zalecenia AAC w sprawie reformy unijnej polityki akwakultury¹ mającej na celu zwiększenie zaangażowania decydentów politycznych państw członkowskich w rozwój zrównoważonej akwakultury poprzez postawienie jej na równym poziomie z rolnictwem i rybołówstwem.

„Wspólna” wizja rybołówstwa i akwakultury oznacza kontynuację obecnej polityki UE, w której akwakultura jest nadal postrzegana jako „dodatek” do polityki rybołówstwa.

AAC uważa, że akwakultura powinna opierać się na odrębnej wizji niezwiązanej z rybołówstwem, aby uznać strategiczny wkład tych branż w autonomię żywnościową, bezpieczeństwo żywnościowe i odporność.

W perspektywie długoterminowej AAC opowiada się za wspólną polityką żywnościową, która dostosowuje politykę podaży i popytu. Decyzja Komisji o opracowaniu oddzielnych wizji rolnictwa i rybołówstwa wskazuje, że Komisja zamierza zachować odizolowane podstawowe polityki żywnościowe.

AAC zwraca uwagę, że Wizja Rolnictwa i Żywności nie odnosi się do strategii „od pola do stołu” ani ram prawnych dla zrównoważonego systemu żywnościowego i stwierdza, że Komisja porzuciła te inicjatywy.

II. Kontekst

Zdrowszy system żywnościowy musi zapewniać wszystkim żywność o odpowiedniej wartości odżywczej, bezpieczną, przystępną cenowo, zrównoważoną i przyjazną dla dobrostanu zwierząt. Żywność pochodzenia wodnego powinna odgrywać kluczową rolę w tej zmianie.

Systemy żywnościowe wpływają na ludzi, zwierzęta i planetę. Istnieje pilna potrzeba stymulowania zrównoważonych systemów żywnościowych, które przynoszą korzyści ludziom, wspierając przy tym źródła utrzymania rolników i producentów oraz zaspokajając potrzeby konsumentów; planecie, poprzez zrównoważoną produkcję żywności; oraz zwierzętom, sprzyjając najwyższemu poziomowi dobrostanu zwierząt i przyczyniając się do rozwoju żywności przyjaznej dla dobrostanu zwierząt i zarazem pochodzenia roślinnego.

Rolnictwo i żywność, w tym akwakultura, to strategiczne sektory dla Unii, zapewniające bezpieczną żywność wysokiej jakości dla 450 milionów Europejczyków i odgrywające kluczową rolę w globalnym bezpieczeństwie żywnościowym oraz zrównoważonym rozwoju.

¹ Komitet Doradczy ds. Akwakultury, 2024. Zalecenie w sprawie reformy polityki w zakresie akwakultury <https://aac-europe.org/en/publication/aac-recommendation-for-an-aquaculture-policy-reform/>

Żywność pochodzenia wodnego jako źródło białka dla żywności i pasz ma potencjał niskoemisyjny, a sektor ten ma do odegrania ważną rolę w budowaniu zrównoważonego systemu żywnościowego.

AAC ubolewa, że Komisja porzuciła swoją inicjatywę polityczną dotyczącą ram prawnych dla zrównoważonych systemów żywnościowych, ponieważ oczekiwano, że będzie ona stymulować przejście na zdrowy, sprawiedliwy i przyjazny dla środowiska system żywnościowy, skupiając się na zdrowej diecie obejmującej produkty pochodzenia zwierzęcego w imię zasady „mniej i lepiej”, co przyniosłoby korzyści wszystkim podmiotom łańcucha wartości. Podkreślono również potrzebę całościowego podejścia do systemów żywnościowych, zwracając uwagę na wzajemne powiązania między zdrową ludnością, zdrową planetą a dobrostanem zwierząt, zgodnie z rosnącymi priorytetami konsumentów.

Konieczność przejścia na zrównoważone praktyki konsumpcji i produkcji została również uznana na szczecelu międzynarodowym, co wskazano ostatnio w dokumencie naukowego komitetu doradczego ONZ COP28² opublikowanym na początku 2025 roku.

Wizja Rolnictwa i Żywności stanowi szansę na realizację ambitnej strategii „od pola do stołu”, aby stworzyć zrównoważony, konkurencyjny i odporny system rolno-spożywczy. Aby wizja ta była całościowa, konieczne jest uzupełnienie jej o wizję akwakultury w celu uwzględnienia różnych sytuacji w zakresie dostaw produktów rolnych i wodnych w UE.

Globalna produkcja rolna wzrasta od dziesięcioleci, ale mimo tego brak bezpieczeństwa żywnościowego rozszerza się na całym świecie.³ W 2023 r. niedożywienie dotknęło 733 mln osób, podczas gdy 2,8 mld osób nie było w stanie zapewnić sobie zdrowej diety. Tendencja do rozszerzającego się braku bezpieczeństwa żywnościowego wynika ze zmian klimatycznych, konfliktów, rosnących cen żywności, rosnących nierówności dochodowych i szybko wzrastającej liczby ludności na świecie.

Unijna polityka żywnościowa jest odizolowana, co prowadzi do cen, które nie odzwierciedlają rzeczywistych kosztów żywności.

Produkcja w UE wzrosła z 642 000 ton w 1980 r. do 1 315 000 ton w 2000 r.⁴, ale od tego czasu uległa stagnacji pomimo kolejnych strategii unijnych. A obecne ramy polityczne nie okazały się skuteczne w uwalnianiu potencjału sektora akwakultury w UE w celu zapewnienia rozwoju i zaspokojenia popytu w UE.

UE importuje ponad dwa razy więcej owoców morza niż produkuje, a ostatnie dane pokazują spadek produkcji wszystkich głównych gatunków, z wyjątkiem dorady i okonia morskiego.⁵

Czysta i zdrowa woda jest podstawą zrównoważonej produkcji akwakultury. Jednak tylko 37% zbiorników wód powierzchniowych w Europie ma dobry lub bardzo dobry stan ekologiczny⁶, a wysoki

² https://www.unfoodsystemshub.org/docs/unfoodsystemslibraries/sac/sac-theme-2-policy-brief.pdf?sfvrsn=73a9da4e_1

³ <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/40ebbf38f5a6b68bfc11e5273e1405d4-0090012022/related/Food-Security-Update-113-February-14-2025.pdf>

⁴ Strategia zrównoważonego rozwoju europejskiej akwakultury, COM(2002) 511 wersja ostateczna.

⁵ Rynek rybny UE 2024 r., EUMOFA, 2024 r.

⁶ <https://www.eea.europa.eu/en/newsroom/news/state-of-water>

odsetek ocenianych gatunków i siedlisk morskich ma niekorzystny stan ochrony.⁷ Zmiany klimatyczne, utrata różnorodności biologicznej i zanieczyszczenie środowiska w coraz większym stopniu zagrażają odporności środowisk wodnych i lokalnych społeczności.

Producenci akwakultury borykają się z rosnącymi kosztami nakładów⁸, przy czym ceny skupu produktów hodowlanych rosną jedynie w umiarkowany sposób.⁹ Jednocześnie muszą oni stawiać czoła konkurencji, jaką stwarzają tanie produkty z importu, produkowane przy niższych standardach dobrostanu zwierząt, środowiskowych i społecznych. Hodowcy przechodzący na bardziej zrównoważone modele produkcji borykają się z ograniczonym popytem na swoje produkty.

Wśród producentów surowców rolnych szczególnie narażeni są młodzi hodowcy, którzy są świadomi potrzeby innowacyjnych rozwiązań w celu dostosowania systemów produkcyjnych do zmian klimatycznych i zrównoważonego rozwoju żywności.¹⁰ Wskazują na bariery, jakie powstrzymują rolników w ich wieku przed zaangażowaniem się w akwakulturę, takie, jak między innymi złożona biurokracja, słaba reputacja w zakresie rentowności i uczciwej konkurencji oraz brak dostępnych szkoleń, wsparcia i finansowania.

Niektóre systemy akwakultury przyczyniają się do różnorodności biologicznej na terenach podmokłych i siedliskach wodnych oraz zapewniają dodatkowo usługi ekosystemowe poza zdrowymi produktami żywnościowymi pochodzenia wodnego. Korzyści środowiskowe płynące z tych systemów nie uzyskują uznania ani rekompensaty. Wprowadza to niekorzystną sytuację konkurencyjną, a ich produkcja nadal spada.

Drobni producenci akwakultury stawiają czoła większym wyzwaniom związanym z obciążeniami administracyjnymi i konkurencją cenową.¹¹ Są oni też podatni na zagrożenia, ponieważ więksi detaliści wolą zaopatrywać się w jednym miejscu u hurtowników i firm przetwórczych, które z kolei wolą zaopatrywać się w ograniczonej liczbie dużych gospodarstw rolnych, aby zagwarantować sobie odpowiednie ilości, ceny i szeroki asortyment produktów spożywczych.

Ramy prawne UE dotyczące akwakultury są złożone, a obowiązujące przepisy, które byłyby mniej biurokratyczne, w tym m.in. przepisy dotyczące rolnictwa i żywności, nie są specyficzne dla sektora akwakultury.¹²

⁷ <https://www.eea.europa.eu/publications/europes-marine-biodiversity-remains-under-pressure>

⁸ M. Aranda, G. Oanta, B. Le Gallic, JM. Sobrino-Heredia, L. Arantzamendi, M. Andrés, A. Iriondo oraz G. Gabiña 2024 r., Research for PECH Committee – Policy options for strengthening competitiveness of the EU fisheries and aquaculture sector (Badania dla Komisji PECH – Opcje polityki wzmacniania konkurencyjności sektora rybołówstwa i akwakultury w UE), Parlament Europejski, Departament Tematyczny ds. Polityki Strukturalnej i Polityki Spójności, Bruksela. [Link](#)

⁹ Struktura cen EUMOFA w łańcuchu dostaw - Studia przypadków. 2024 r., okoń morski europejski, [Link](#). 2023 r., duży pstrąg, [Link](#). 2022 r., dorada, [Link](#). 2021 r., porcja pstrąga, [Link](#).

¹⁰ Zalecenie AAC w sprawie sprzyjania udziału młodych specjalistów w akwakulturze. AAC 2023-12 <https://aac-europe.org/en/publication/aac-recommendation-on-promoting-the-involvement-of-young-professionals-in-aquaculture/>

¹¹ STECF 2021. Kryteria i wskaźniki służące do uwzględnienia aspektów zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do produktów z owoców morza w normach marketingowych w ramach Wspólnej Organizacji Rynku (STECF-20-05).

¹² Ramy regulacyjne i administracyjne dotyczące akwakultury. Dokument roboczy służb Komisji, 2024 r. [Link](#)

Zmiany klimatyczne wpływają na europejską akwakulturę i a hodowcy muszą wdrożyć środki dostosowawcze i łagodzące. Jednak utrzymujące się bariery utrudniają dostosowanie się do zmian. Procedury regulacyjne i administracyjne opóźniają inwestycje, dostęp do przestrzeni i wody uniemożliwia przenoszenie zakładów, a procedury wydawania zezwoleń ograniczają dostępność leków weterynaryjnych itp.

Niektóre kluczowe strategie środowiskowe na poziomie państw członkowskich nie uwzględniają akwakultury w należyty sposób, w tym między innymi strategie morskie, plany gospodarowania wodami w dorzeczach, wdrażanie dyrektywy w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich i ram działania Natura 2000.¹³

Kraje mogą mieć wiele organów zarządzających procedurami administracyjnymi dotyczącymi udzielania licencji,¹⁴¹⁵ i brakuje celów oraz wskaźników, aby skutecznie ukierunkować wsparcie finansowe UE dla akwakultury.¹⁶ Ponadto akwakultura ma niższy priorytet polityczny niż rolnictwo i rybołówstwo.

Żądania konsumentów nie zostały wystarczająco uwzględnione. Według Eurobarometru¹⁷ 2025 r. dotyczącego produktów rybołówstwa i akwakultury, oprócz ceny, konsumenci przy zakupie produktów żywnościowych pochodzenia wodnego na pierwszym miejscu stawiają jakość i świeżość produktu, jego pochodzenie, etykiety oraz wpływ środowiskowy, społeczny i etyczny.

Badanie Eurobarometru¹⁸ z 2023 r. wykazało, że 6 na 10 Europejczyków szuka etykiet identyfikujących produkty pochodzące z systemów hodowli przyjaznych dla dobrostanu zwierząt podczas dokonywania zakupów produktów spożywczych. Najnowszy Eurobarometr na temat dobrostanu zwierząt¹⁹ podkreśla ponadto, że ponad 8 na 10 Europejczyków uważa, że obecna sytuacja, w której import produktów zwierzęcych nie musi spełniać unijnych standardów dobrostanu zwierząt, musi ulec zmianie poprzez nałożenie wymogów na import albo dzięki bardzo rygorystycznemu systemowi etykietowania.

Ale jak już podkreślono w ocenie skutków początkowych inicjatywy ramowej na rzecz zrównoważonego systemu żywnościowego,²⁰ brak wystarczających mechanizmów politycznych promujących podaż zdrowej i zrównoważonej żywności, w tym akwakultury, oraz ukierunkowujących ich na ważne dla nich kryteria.

Akwakultura w UE jest wspierana przez Komisję Europejską, zwłaszcza za pośrednictwem niewiążących strategicznych wytycznych na rzecz bardziej konkurencyjnej i zrównoważonej

¹³ Europejski Trybunał Obrachunkowy. 2024. Polityka UE w zakresie akwakultury: Stagnacja produkcji i niejasne wyniki pomimo zwiększonego unijnego finansowania. Sprawozdanie specjalne 25. [Link](#)

¹⁴ Komisja Europejska. 2022. Dostęp do przestrzeni i wody dla akwakultury morskiej. [Link](#)

¹⁵ Komisja Europejska. 2024. Dostęp do przestrzeni kosmicznej i wody dla akwakultury słodkowodnej i lądowej. Dokument roboczy służb Komisji. SWD(2024) 281 final. [Link](#)

¹⁶ Europejski Trybunał Obrachunkowy. 2024. Polityka UE w zakresie akwakultury: Stagnacja produkcji i niejasne wyniki pomimo zwiększonego unijnego finansowania. Sprawozdanie specjalne 25. [Link](#)

¹⁷ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3213>

¹⁸ <https://www.eurogroupforanimals.org/news/special-eurobarometer-animal-welfare-eu-citizens-give-strong-impetus-deliver-all-animal>

¹⁹ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2996>

²⁰ https://food.ec.europa.eu/document/download/efad46c1-0813-443f-8670-83e278206084_en?filename=f2f_legis_iia_fsfs_5902055.pdf

akwakultury w UE do 2030 r.²¹ Wytyczne te podkreślają, że sektor akwakultury w UE ma do odegrania szczególną rolę w przyczynianiu się do przejścia na zrównoważone systemy żywnościowe. Ponadto podkreślają, że dalsze dążenie do konkurencyjnego zrównoważonego rozwoju oferuje sektorowi znaczną szansę ekonomiczną, szczególnie jeśli uwzględni się rosnącą uwagę, jaką społeczeństwo przywiązuje do wpływu produktów na środowisko oraz do dobrostanu zwierząt.

Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury może wspierać państwa członkowskie w promowaniu zdrowych i zrównoważonych dostaw produktów akwakultury.

Wizja Rolnictwa i Żywności uznaje, że akwakultura stoi przed tymi samymi wyzwaniami, co reszta systemu żywnościowego, ale ma również wyjątkowe wyzwania, takie jak zależność od importu. Podkreślono w niej, że Komisja dopilnuje, aby w przyszłych wnioskach ustawodawczych dotyczących dobrostanu zwierząt stosowano te same standardy w odniesieniu do produktów wytwarzanych w UE i importowanych z krajów trzecich, a także by uwzględniono kwestie egzekwowania prawa i obawy wyrażane przez obywateli UE.

Wizja obejmuje szereg działań mających na celu sprostanie tym wyzwaniom, które powinny mieć zastosowanie w akwakulturze. Zawiera również podsumowanie przyszłej wizji dla sektora rybołówstwa i akwakultury z perspektywą na rok 2040, aby zapewnić jego długoterminową konkurencyjność i zrównoważony rozwój, co powinno obejmować dodatkowe środki wspierające rolę sektora akwakultury w zrównoważonym i konkurencyjnym systemie żywnościowym.

Wizja akwakultury na rok 2040

Kilka ogólnych środków obecnych w Wizji Rolnictwa i Żywności można włączyć do wizji akwakultury. Oznacza to, że rolnictwo może odbywać się zarówno na lądzie, jak i w środowisku wodnym, podczas gdy rybołówstwo jako działalność łowiecka stawia czoła innym warunkom podstawowym.

Wizja rolno-spożywcza ma również zastosowanie do akwakultury, z uwzględnieniem dostaw i bezpieczeństwa żywności pochodzenia wodnego. Wizja odnosi się do nadwyżki handlowej produktów rolno-spożywczych wynoszącej 70 miliardów euro, a także do zależności Unii od importu produktów żywnościowych pochodzenia wodnego. Deficyt handlowy Unii wyniósł 22 mld euro w 2023 r.²² Akwakultura jest niezwykle istotna dla zmniejszenia deficytu handlowego i przyczynia się do zaopatrzenia w żywność pochodzenia wodnego i jej bezpieczeństwa, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w wizji.

W 2022 r. UE importowała 2,2 mln ton i produkowała 1,1 mln ton produktów akwakultury.²³ Zwiększenie produkcji akwakultury w UE o 75 000 ton rocznie (*ceteris paribus*) zmniejszy zależność od importu o 50%, a tym samym przyczyni się do osiągnięcia celu Unii, jakim jest większa autonomia żywnościowa, bezpieczeństwo żywnościowe i odporność.

Wizja powinna dostosować rentowność sektorów do wymogów środowiskowych, społecznych i związanych z dobrostanem zwierząt oraz dostosować systemy wsparcia do rolnictwa i akwakultury.

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2021:236:FIN>

²² The EU fish market 2024 (Rynek rybny UE 2024), EUMOFA.

²³ Tamże.

Trwająca śródkresowa ocena strategicznych wytycznych ujawnia trzy krytyczne problemy we wdrażaniu polityki, które zostały określone i wyszczególnione w zaleceniu AAC dotyczącym drugiego projektu sprawozdania²⁴:

- a) Dane dotyczące produkcji w sektorze akwakultury (wytyczne podstawowe i wytyczne dotyczące produkcji w sektorze akwakultury).
- b) Dostęp do przestrzeni i wody oraz ramy regulacyjne i administracyjne.
- c) Wieloletnie krajowe plany strategiczne (MNSP) państw członkowskich.

Niepowodzenia we wdrażaniu utrzymują się od ponad dziesięciolecia, a przecież wizja akwakultury nie została opracowana przez Komisję po raz pierwszy. Ambicje Unii w zakresie akwakultury pozostają niespełnione od 2002 r., co zostało szczegółowo opisane w zaleceniu AAC dotyczącym reformy polityki. Przyczyną tego są ciągłe niepowodzenia we wdrażaniu.

Nowa wizja na rok 2040 nie będzie miała żadnego wpływu, dopóki nie zostaną uznane i rozwiązane problemy z jej wdrożeniem.

AAC przypomina kilka dodatkowych zaleceń z ostatnich lat, które odnoszą się do ważnych kwestii pozostałych bez rozwiązania i wymagających uwzględnienia w tej wizji. Należą do nich na przykład:

- zgodność pasz dla ryb z zasadami obiegu zamkniętego;
- akwakultura na niskich poziomach troficznych (LTA) i akwakultura o małym wpływie na środowisko (LIA) oraz ich usługi ekosystemowe;
- akwakultura ekologiczna;
- prawo o zdrowiu zwierząt;
- dobrostan zwierząt wodnych;
- waloryzacja produktów ubocznych akwakultury;
- informacje dla konsumentów w sektorze hotelarsko-gastronomicznym;
- norowirus w hodowli skorupiaków;
- wyrównane szanse działania;
- Pakt na rzecz wszechoceanu;
- śródkresowa ocena wytycznych strategicznych.

Strategiczne wytyczne obejmują szereg działań Komisji w zakresie środków wspierających, takich jak opracowanie niewiążących wytycznych i najlepszych praktyk. Oznacza to, że państwa członkowskie

²⁴ Komitet Doradczy ds. Akwakultury, 2025. Zalecenie w sprawie drugiego projektu sprawozdania dotyczącego śródkresowej oceny strategicznych wytycznych dla akwakultury w UE i wieloletnich planów strategicznych <https://aac-europe.org/en/publication/aac-recommendation-on-the-second-draft-report-on-the-mid-term-assessment-of-the-strategic-guidelines-for-eu-aquaculture-and-the-multiannual-strategic-plans/>

mają kompetencje w większości kwestii związanych z akwakulturą i wykorzystaniem strategicznej koordynacji w celu osiągnięcia celu WPRyb we wszystkich państwach członkowskich.

Opracowanie nowej, ambitnej i skutecznej wizji akwakultury będzie wymagać od Komisji innych działań, a także pewnej reorganizacji. AAC przewiduje potrzebę ustanowienia jednostki ds. polityki w zakresie akwakultury DG MARE z silnymi powiązaniem z innymi odpowiednimi dyrekcjami generalnymi w celu urzeczywistnienia tej wizji.

ACC ponownie przypomina o potrzebie ustanowienia wiążących, wymiernych i stopniowo rosnących celów unijnych w zakresie dostaw zrównoważonych produktów akwakultury z uwzględnieniem różnych rodzajów akwakultury w UE. Wymaga to zaangażowania decydentów politycznych, a nie organów, naukowców ani wszelkich innych zainteresowanych stron niezwiązanych z polityką.

AAC uważa, że proponowana wizja akwakultury na rok 2040 stanowi ważny etap w realizacji ambicji Komisji w zakresie akwakultury. Strategie unijne w dziedzinie akwakultury oparte na środkach niewiążących przestały przynosić efekty od 2002 r., a samowystarczalność Unii w zakresie żywności pochodzenia wodnego notuje spadek od 2014 r. Powtarzanie takich samych działań i oczekiwanie, że uzyska się inne rezultaty nie stanowi skutecznej strategii.

III. Zalecenia

Zalecenia

Do Komisji Europejskiej:

1. Wykorzystanie Wizji Rolnictwa i Żywności jako ramowy wzornik dla wizji akwakultury.
2. Dostosowanie i zmiana wizji rolno-spożywczej w odniesieniu do akwakultury w następujący sposób *(tekst zaznaczony pogrubioną czcionką)*:

W 2040 r. Unia musi być miejscem, w którym produkcja **akwakultury** będzie rozwijać się na całym naszym kontynencie w całej **swojej** różnorodności. Miejsce, w którym **akwakultura** będzie atrakcyjna dla przyszłych pokoleń, a sektor stanie się konkurencyjny, odporny, zorientowany na przyszłość i sprawiedliwy. **Unia z roku 2040 produkuje więcej żywności pochodzenia wodnego z akwakultury niż importuje.**

3. Zapewnienie, aby akwakultura była objęta wszystkimi działaniami określonymi w Wizji Rolnictwa i Żywności, w stosownych przypadkach, w tym między innymi, takimi działaniami, jak:
 - Unity Safety Net w celu ochrony sektora rolno-spożywczego w obliczu globalnych wyzwań;
 - Europejski Plan Adaptacji do Zmian Klimatycznych;
 - wniosek prawny mający na celu wzmocnienie roli zamówień publicznych. Wniosek ten powinien mieć na celu rozwijanie obowiązkowych kryteriów społecznych, środowiskowych i dotyczących dobrostanu zwierząt;
 - przegląd dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych i rozporządzenia w sprawie wspólnej organizacji rynku;
 - coroczny dialog na temat żywności z podmiotami systemu żywnościowego;

- przegląd ram prawnych dotyczących zamówień publicznych w celu dostosowania polityki po stronie podaży i popytu;
 - przegląd unijnego programu dla szkół;
 - aktualizacja przepisów UE dotyczących dobrostanu zwierząt, w tym stosowania standardów środowiskowych i dobrostanu zwierząt względem produktów z importu.
4. Zapewnienie, aby inicjatywa UE w zakresie zrównoważonej akwakultury ogłoszona w Pakcie na rzecz wszechoceanu była zgodna z wizją akwakultury i wprowadzała wiążące standardy dobrostanu zwierząt.
5. Równoległe z przygotowaniem wizji akwakultury na rok 2040, przygotowanie planu działania UE na rzecz „Blue Foods” (czyli żywności pochodzenia wodnego), w tym między innymi wszystkich rodzajów akwakultury, w celu wzmocnienia systemu żywności pochodzenia wodnego w UE.
6. Wprowadzenie postanowień przewidywanej ustawy ramowej dotyczącej zrównoważonych systemów żywnościowych, takich jak:
- całościowy system etykietowania uwzględniający zrównoważony rozwój i wartości odżywcze, który bierze pod uwagę wpływ produktu spożywczego na zdrowie, różnorodność biologiczną, zanieczyszczenie środowiska i dobrostan zwierząt;
 - partycypacyjne systemy gwarancyjne jako funkcja organizacji producentów i organizacji międzybranżowych, oparte na lokalnych kryteriach zrównoważonego rozwoju;
 - program finansowania badań na rzecz współpracy rolników z instytutami badawczymi w ramach najbardziej ekologicznie zintegrowanych i przyjaznych dla dobrostanu zwierząt systemów akwakultury;
 - programy UE dotyczące jakości, które obejmują surowe wymagania w zakresie ochrony środowiska, dobrostanu zwierząt i zaostrzonych tradycyjnych procesów, tak aby były łatwo dostępne dla małych producentów;
 - wymóg dotyczący planów zdrowej diety z państw członkowskich, który obejmuje akwakulturę.
7. Przedstawienie wiążącego strategicznego planu działania w dziedzinie akwakultury na okres po roku 2030, który poprowadzi państwa członkowskie w kierunku produkcji zdrowych, zrównoważonych i przyjaznych dla dobrostanu zwierząt produktów akwakultury.
8. EFMRA Zapewnienie, aby nowy system finansowania zastępujący Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA) przeznaczony dla wspólnej polityki rybołówstwa, Paktu na rzecz wszechoceanu oraz unijnej polityki morskiej i akwakultury wspierał państwa członkowskie w produkcji zdrowych, zrównoważonych i przyjaznych dla dobrostanu zwierząt wyrobów akwakultury.
- Propozycja ta powinna powiązać wypłatę środków finansowych z kryteriami społecznymi, środowiskowymi i dotyczącymi dobrostanu zwierząt oraz nagradzać rolników i producentów, którzy spełniają te kryteria i rozwijają produkcję sprzyjającą regeneracji ekosystemu.

- Jej celem powinno być również zapobieganie rozwojowi systemów produkcji, które szkodzą środowisku i zwierzętom.
9. Wzmocnienie klauzul zrównoważonego rozwoju w umowach handlowych, w tym:
- zapewnienie zgodności importowanych produktów z tymi samymi przepisami, co produkty unijne, w ramach zaktualizowanych przepisów prawnych dotyczących społeczeństwa, środowiska i dobrostanu zwierząt, zgodnie z zasadami Światowej Organizacji Handlu;
 - przyznawanie wzajemnie preferencyjnego dostępu do rynku w ramach umów o wolnym handlu (FTA) wyłącznie produktom pochodzenia zwierzęcego, które spełniają standardy społeczne, środowiskowe i dotyczące dobrostanu zwierząt stosowane względem produktów UE oraz ponowna ocena obecnych umów o wolnym handlu w tym celu.
10. Uwzględnienie reformy unijnej polityki akwakultury w wizji na rok 2040, zgodnie z wcześniejszym wnioskiem AAC.²⁵
11. Rozwiązanie utrzymujących się barier, o których mowa na stronie 5, które ograniczają adaptację rolników do zmian klimatycznych.
11. Uwzględnienie w wizji akwakultury ustanowienia jednostki ds. polityki w zakresie akwakultury DG MARE ze zwiększonym personelem i zasobami.

²⁵ Komitet Doradczy ds. Akwakultury, 2024. Zalecenie w sprawie reformy polityki w zakresie akwakultury <https://aac-europe.org/en/publication/aac-recommendation-for-an-aquaculture-policy-reform/>

Opinia Komitetu Doradczego ds. Rynku (MAC)

Zgodnie z pkt 1 załącznika III do rozporządzenia w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, obszar kompetencji AAC obejmuje „akwakulturę, zgodnie z definicją w art. 4”²⁶, podczas gdy obszar kompetencji MAC obejmuje „wszystkie obszary rynkowe”.

Zgodnie z ust. 2 art. 44 wspomnianego rozporządzenia, „jeżeli dana kwestia stanowi przedmiot wspólnego zainteresowania dwóch lub większej liczby komitetów doradczych, koordynują one swoje stanowiska, mając na względzie przyjęcie wspólnych zaleceń co do tej kwestii”.

Obecny dokument AAC w sprawie „Wizji akwakultury na rok 2040”, a w szczególności zalecenia 3) (zamówienia publiczne, nieuczciwe praktyki handlowe, wspólna organizacja rynku, unijny system szkolny, normy dla produktów importowanych), 6) (zrównoważony rozwój i etykietowanie wartości odżywczych, organizacje zawodowe, programy UE dotyczące jakości, plany diety) i 9) (klauzule dotyczące zrównoważonego rozwoju w umowach handlowych), porusza kwestie wchodzących w zakres kompetencji MAC.

- Zalecenia 3

- Zamówienia publiczne: MAC wspiera zalecenia odnoszące się do wzmocnienia roli zamówień publicznych i przeglądu ram prawnych.
- Nieuczciwe praktyki handlowe i rozporządzenie w sprawie wspólnej organizacji rynku: MAC przypomina, że trwająca ocena wspólnej polityki rybołówstwa²⁷ obejmuje również rozporządzenie w sprawie wspólnej organizacji rynku. Ocena powinna odpowiednio obejmować zarówno produkty rybołówstwa, jak i akwakultury.
- Unijny program dla szkół: MAC wspiera zalecenie odnoszące się do przeglądu unijnego programu dla szkół.
- Prawodawstwo UE dotyczące dobrostanu zwierząt: MAC wspiera zalecenie odnoszące się do aktualizacji prawodawstwa UE w zakresie dobrostanu zwierząt²⁸, które powinno, w stosownych przypadkach, obejmować również produkty akwakultury²⁹. Zdaniem MAC, wszystkie produkty rybołówstwa i akwakultury wprowadzane na rynek wewnętrzny powinny spełniać te same lub równoważne standardy produkcji i zrównoważonego rozwoju.

- Zalecenia 6

- Zrównoważony rozwój i etykietowanie wartości odżywczych: Zgodnie z powyższymi

²⁶ Zgodnie z definicją zawartą w art. 4, „akwakultura” oznacza hodowlę lub chów organizmów wodnych za pomocą technik opracowanych w celu zwiększenia produkcji przedmiotowych organizmów poza naturalną zdolność środowiska, gdzie organizmy takie pozostają własnością osoby fizycznej lub prawnej w ciągu całego stadium hodowli i chowu, do odłowy włącznie”.

²⁷ [Doradztwo MAC w sprawie „Oceny Wspólnej Polityki Rybołówstwa \(2014-2024\)”](#)

²⁸ [Opinia MAC w sprawie nowelizacji prawodawstwa UE dotyczącego dobrostanu zwierząt \(30 marca 2022 r.\)](#)

²⁹ [Porady MAC w sprawie „Wniosku ustawodawczego dotyczącego ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym operacji: rozważania na temat rynku produktów rybołówstwa i akwakultury w UE” \(8 lipca 2025 r.\)](#)

uwagami³⁰ MAC uważa, że „Ramy zrównoważonego systemu żywnościowego” byłyby najbardziej odpowiednią opcją polityczną umożliwiającą włączenie pomiaru i komunikacji na temat zrównoważonego rozwoju środowiskowego i społecznego w produktach rybołówstwa i akwakultury, pozwalając konsumentom na dokonywanie porównań w zakresie zrównoważonego rozwoju wszystkich produktów spożywczych wprowadzanych na rynek UE. MAC wspiera zalecenie odnoszące się do przepisów dotyczących etykietowania wartości odżywczej³¹.

- Organizacje producentów i organizacje międzybranżowe: MAC wspiera zalecenie odnoszące się do przepisów dotyczących partycypacyjnych systemów gwarancyjnych³².
- programy UE dotyczące jakości: MAC wspiera zalecenia odnoszące się do przepisów dotyczących systemów jakości z surowymi wymogami i łatwo dostępnymi dla małych producentów.
- Plany zdrowej diety z państw członkowskich: MAC wspiera zalecenie dotyczące wymogu stosowania planów zdrowej diety.

- Zalecenia g

- Produkty z importu: MAC wspiera zalecenie odnoszące się do zapewnienia, aby produkty z importu były zgodne z tymi samymi przepisami UE, co produkty UE, ale uważa, że możliwość uznania równoważności stanowi w praktyce prawdziwe wyzwanie. Jak wspomniano wcześniej, wszystkie produkty rybołówstwa i akwakultury wprowadzane na rynek wewnętrzny powinny spełniać te same lub równoważne standardy produkcji i zrównoważonego rozwoju, a produkty z importu powinny być stopniowo dostosowywane do tych standardów w sposób realistyczny i oparty na współpracy. W tym celu powinna istnieć jasna i spójna definicja tego, co stanowi dopuszczalny poziom zgodności dla operatorów spoza UE, wraz z odpowiednimi okresami przejściowymi umożliwiającymi dostosowanie. W celu ułatwienia tego procesu UE powinna współpracować z globalnymi instytucjami finansowymi pod kątem kierowania specyficznych inwestycji do krajów partnerskich, co będzie dalej wspierać zrównoważony wzrost i przyspieszy zbliżenie globalnych standardów.
- Umowy o wolnym handlu: MAC wspiera zalecenie odnoszące się do przyznawania wzajemnie preferencyjnego dostępu do rynku wyłącznie produktom pochodzenia zwierzęcego, które spełniają normy stosowane względem produktów UE. W opinii MAC³³ handel powinien być zrównoważony i traktować produkty pochodzące z odpowiedzialnej produkcji w sposób priorytetowy. UE powinna popierać realistyczne okresy przejściowe, które pozwolą partnerskim krajom trzecim na stopniowe dostosowanie się do standardów UE w zakresie zrównoważonego rozwoju,

³⁰ [Porada MAC w sprawie „Opracowania przez STECF wskaźników zrównoważonego rozwoju rybołówstwa” \(30 stycznia 2025 r.\)](#)

³¹ [Porada MAC w sprawie „Konsultacji publicznych dotyczących przeglądu rozporządzenia UE w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności” 30 marca 2022 r.](#)

³² [Porada MAC-SWWAC w sprawie „Organizacji producentów w ramach Wspólnej Organizacji Rynku produktów rybołówstwa i akwakultury” \(7 maja 2025 r.\)](#)

³³ [Porada MAC w sprawie „Dwudziestej sesji Podkomitetu FAO ds. Handlu Rybami” \(20 sierpnia 2025 r.\)](#)

Zalecenie dotyczące wizji akwakultury na rok 2040

bezpieczeństwa żywności i identyfikowalności, bez powodowania poważnych zakłóceń w wymianach handlowych. Jasne definicje dopuszczalnych poziomów zgodności dla operatorów spoza UE i mechanizmy wsparcia oparte na współpracy pomogłyby zapewnić płynne dostosowanie do wymogów UE.

W odniesieniu do wyżej wymienionych obszarów kompetencji, MAC nie będzie komentować pozostałych zaleceń. MAC przyjął wcześniej opinię w sprawie „Wizji rybołówstwa, akwakultury i ich rynku na rok 2040”³⁴.

³⁴ [Doradztwo MAC w sprawie „Wizji rybołówstwa, akwakultury i ich rynku na rok 2040” \(15 lipca 2025 r.\)](#)

Komitet Doradczy ds. Akwakultury (AAC)

Rue Montoyer 31, 1000 Bruksela, Belgia

Tel.: +32 (0) 2 720 00 73

E-mail: secretariat@aac-europe.org

LinkedIn:

<https://www.linkedin.com/company/aquaculture-advisory-council/>

www.aac-europe.org